

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

***Decizia nr. 1 din 25 octombrie 2022 privind candidatura Lievei MITROFAN,
Candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii***

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților pentru funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor ("Comisia") a deliberat în privat la 7 octombrie 2022 și 25 octombrie 2022. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Vitalie MIRON
5. Tatiana RĂDUCANU
6. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie care a fost adoptată la acea dată:

I. Procedura

Livia MITROFAN, judecătoare la Judecătoria Chișinău, sediul Centru ("candidata"), s-a aflat pe lista candidaților remisă de Consiliul Superior al Magistraturii în adresa Comisiei la data de 6 aprilie 2022 în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

Candidata a fost numită în funcția de judecător la 30 iunie 2017 la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

La 21 iunie 2022, Comisia a trimis candidatei un chestionar privind integritatea etică pentru a fi completat în mod voluntar și returnat Comisiei până la 5 iulie 2022. Candidata a transmis Comisiei chestionarul completat la 30 iunie 2022.

La data de 8 iulie 2022, Comisia a trimis candidatei o solicitare pentru completarea și depunerea, până la data de 15 iulie 2022, a Declarației de avere și de interese personale pentru ultimii 5 ani, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților pentru funcția de membru al organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (denumită în continuare "Legea nr. 26/2022"). Declarația include, de asemenea, lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol. Candidata a prezentat Comisiei declarația completată la data de 14 iulie 2022.

În temeiul art. 10 alin.(1) din Legea nr.26/2022, după recepționarea declarației și a chestionarului candidatei, Comisia a obținut informații din numeroase surse pentru a evalua integritatea financiară și etică a candidatei. Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise, precum rețelele de socializare, reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele de la membrii societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidat au fost pertinente pentru evaluarea

Comisiei. Toate informațiile primite au fost atent verificate pentru veridicitate și relevanță. În măsura în care au fost depistate neclarități ce reies din declarația și chestionarul candidatei și din informațiile colectate, acele aspecte au fost abordate în întrebările scrise adresate candidatei și în cadrul audierii publice.

Comunicarea scrisă cu candidata:

La 22 august 2022, Comisia a trimis candidatei o solicitare de clarificare a informațiilor, care conținea 12 întrebări, inclusiv 24 de sub-întrebări și 12 solicitări de documente suplimentare. Candidata a răspuns în termenul solicitat la 26 august la toate întrebările.

La 6 septembrie 2022, Comisia a adresat o a doua rundă de întrebări cu o singură sub-întrebare și o solicitare de documente suplimentare, pentru a clarifica unele aspecte care au apărut pe parcursul evaluării. Candidata a răspuns în termenul solicitat la 8 septembrie 2022 și a furnizat documentele solicitate.

La 7 octombrie 2022, candidata a participat la audieri în ședința publică a Comisiei.

II. Legea privind evaluarea

Evaluarea de către Comisie a integrității candidaților constă în verificarea integrității etice și a integrității financiare a acestora (art.8 alin.(1), Legea nr.26/2022).

Conform art.8 alin. (2), Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriul *integrității etice* dacă:

- a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
- b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
- c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

O serie de versiuni ale codurilor etice au fost aplicabile judecătorilor în perioada de timp cuprinsă de evaluare. Codurile au fost *Codul de etică profesională al judecătorului*, adoptat la Conferința Judecătorilor din 4 februarie 2000, *Codul de etică al judecătorului*, aprobat prin decizia Consiliului Superior al Magistraturii nr.366/15 din 29 noiembrie 2007, *Codul de etică și conduită profesională al judecătorului*, aprobat prin decizia nr.8 a Adunării Generale a Judecătorilor din 11 septembrie 2015, modificat prin decizia nr.12 a Adunării Generale a Judecătorilor din 11 martie 2016, precum și *Comentariul la Codul de etică și conduită profesională a judecătorilor*, aprobat prin decizia Consiliului Superior al Magistraturii nr.230/12 din 8 mai 2018. Din 2018, *Ghidul integrității judecătorilor*, aprobat prin decizia Consiliului Superior al Magistraturii nr.318/16 din 3 iulie 2018 reprezintă o altă sursă relevantă în scopul evaluării problemelor ce țin de integritatea judiciară.

Art. 8 alin.(4), Legea nr.26/2022, prevede că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Conform art. 8 alin.(5), Legea nr.26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturile impozabile și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art.2 alin.(2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin.(2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art.2 alin.(2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații, în care candidatul sau persoana specificată la art.2 alin.(2) are calitatea de donatar sau donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor cu privire la integritatea etică și integritatea financiară și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază informația acumulată cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). După cum se menționează în Raportul Comisiei de la Veneția cu privire la verificarea integrității a judecătorilor și procurorilor în Kosovo, „Într-un sistem de verificări prealabile ale integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în caz de simplă îndoială, pe baza unei evaluări a riscurilor. Cu toate acestea, decizia de a evalua negativ un deținător actual al postului ar trebui să fie legată de un indiciu de încălcare a deontologiei, de exemplu avere inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit fără îndoială că această avere provine din surse ilegale.” Totodată, „În alte investigații,

cum ar fi verificarea mai largă a integrității, sarcina probei se va realiza pe baza balanței probabilităților.” Comisia de la Veneția, CDL-AD(2022)011-e, Kosovo - Opinia referitoare la documentul de concept privind verificarea integrității judecătorilor și a procurorilor și amendamentele la Constituție, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 131-a sesiune plenară (Veneția, 17-18 iunie 2022), §§10,9. Mutarea sarcinii probei către candidat, odată ce organismul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod ca consecință a evaluării. În *Xhoxhaj împotriva Albaniei*, nr. 15227/19, §352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul dreptului la un proces echitabil „civil” conform articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei.” În temeiul art. 5 alin. (1) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, din 2 mai 2022 (în continuare „Regulament de evaluare”), numai dacă un candidat întrunește pe deplin toți indicatorii, astfel cum sunt definiți în art.8 alin. (2), (3) și (4) din Legea nr. 26/2022, candidatul satisface criteriul de „integritate etică și financiară”.

III. Evaluarea candidatei

În cadrul audierii, candidataa fost întrebată despre următoarele aspecte financiare: 1) *Achiziționarea unui apartament de 45,7 mp situat în Chișinău și finanțarea achiziționării acestui apartament*, 2) *Valoarea declarată a automobilului Mercedes Vaneo m/a 2004*.

Comisia nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a candidatei conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

1. Achiziționarea unui apartament de 45,7 mp situat în Chișinău și finanțarea achiziționării acestui apartament

a. Faptele

Potrivit informațiilor furnizate de banca sa, în perioada 2008-2014, candidata a primit de la mama sa, care lucra în străinătate, prin transferuri bancare, o sumă totală de 52.240 EUR și 4.000 USD. Candidata a furnizat o serie de contracte care demonstrează tipurile de locuri de muncă și nivelul compensației primite.

La 16 iulie 2012 – la acea vreme candidata nu era încă judecător – candidata a cumpărat un apartament vechi situat în Chișinău contra sumei de 256.428 MDL. În aceeași zi, candidata a retras 36.000 EUR (est. 542.732 MDL) din contul său bancar. Atât în răspunsurile scrise la întrebările Comisiei, cât și în ședința din 7 octombrie 2022, candidata a explicat că scopul principal al transferurilor bancare primite de la mama sa a fost achiziționarea apartamentului. De asemenea, ea a confirmat că, la 16 iulie 2012, a retras suma totală de 36.000 EUR din contul său bancar nu doar pentru a plăti procurarea apartamentului, ci și pentru a efectua o serie de reparații în apartament din cauza stării precare a apartamentului la momentul respectiv și pentru a achiziționa mobilier. În cadrul audierii din 7 octombrie 2022, ea a oferit o imagine de ansamblu detaliată a stării apartamentului în momentul procurării și a reparațiilor care urmau a fi efectuate.

b. Motivare

Potrivit informațiilor furnizate de candidată, mama sa a lucrat în străinătate în baza mai multor contracte de muncă în perioada 2007-2014. Pe baza contractelor de muncă furnizate, Comisia a putut stabili că veniturile obținute de mama sa erau suficiente pentru a permite transferul de fonduri către candidată în acea perioadă de timp. De asemenea, candidata a furnizat o copie a contractului de vânzare-cumpărare pentru un apartament de 45,7 mp cu sediul în Chișinău, din care reiese că prețul de achiziție a fost de 256.428 MDL.

Din informațiile furnizate de candidată și de banca sa, Comisia a putut stabili că, la data procurării apartamentului, candidata a retras de la bancă o sumă totală de 36.000 EUR (est.542.732 MDL). Deși această sumă depășește suma necesară pentru procurarea apartamentului, candidata a reușit să demonstreze în cele mai mici detalii că aceste resurse erau necesare pentru o serie de reparații serioase care trebuiau făcute la apartamentul vechi și pentru achiziționarea de mobilier.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a constatat existența unor dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) privind conformitatea candidatei cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 26/2022, referitoare la achiziționarea și finanțarea apartamentului, deoarece explicațiile detaliate ale candidatei au atenuat procurările Comisiei cu privire la acest aspect.

(2) Valoarea declarată a automobilului Mercedes Vaneo m/a 2004

a. Faptele

La 21 octombrie 2012, soțul candidatei a importat un automobil Mercedes Vaneo m/y 2004, și a înmatriculat mașina la 31 ianuarie 2012. Potrivit informațiilor de la Serviciul Vamal, valoarea de achiziție a autoturismului declarată a fost de 48.000 MDL, cu taxe vamale achitate în valoare de 21.862 MDL. Atât soțul ei, în declarațiile anuale depuse la Autoritatea Națională de Integritate (declarație anuală) începând cu anul 2013, cât și candidata, în declarațiile sale anuale începând cu 2017, a declarat în mod constant valoarea autoturismului în valoare de 28.494 MDL.

b. Legea privind declararea averii și intereselor personale

Potrivit art.4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016, obiectul declarării va declara bunurile mobile și imobile, inclusiv bunurile nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, drept de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință. Potrivit art.13 lit. f) din Ordinul președintelui Autorității Naționale de Integritate Nr.2 din 13.01.2017, în itemul "Valoarea bunului conform documentului care atestă proveniența" din declarație, dacă bunul mobil a fost obținut prin tranzacții de vânzare-cumpărare (inclusiv prin împrumut), se indică valoarea contractuală. Iar dacă bunul mobil a fost obținut în baza unor contracte gratuite, indicarea valorii nu este obligatorie, dacă nu se cunoaște.

c. Motivare

Deși candidata nu a prezentat un contract de vânzare-cumpărare a autoturismului, Comisia a considerat plauzibil ca valoarea contractuală a autoturismului să constituie 48.000 MDL. De

asemenea, Comisia a constatat că taxele vamale plătite de soțul ei au constituit 21.862 MDL. Atât în cadrul rundelor de întrebări scrise adresate candidatei, cât și în timpul audierii, candidata a recunoscut că prețul declarat de 28.494 MDL pentru autoturism s-a bazat pe o eroare. Această eroare a apărut pentru prima dată în declarația anuală a soțului ei din 2013. Atât el, cât și candidata, când a început să depună declarații după ce a devenit judecător în 2017, au continuat să reproducă această eroare în declarațiile lor anuale. Abia în cadrul prezentei proceduri de evaluare candidata și-a dat seama că aceste declarații s-au bazat pe o eroare. Prețul greșit nu a fost în beneficiul candidatei sau al soțului ei. Comisia consideră că explicația candidatei este plauzibilă și consideră că este o eroare neintenționată.

Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a constatat existența unor dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) privind conformitatea candidatei cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 26/2022, referitoare la valoarea declarată a autoturismului, deoarece candidata a recunoscut că a făcut o greșeală și greșeala a avut un caracter vădit neintenționat .

IV. Decizie

În temeiul art.8 alin.(1), (2) și (4) și al art. 13 alin.(5) din Legea nr.26/2022, Comisia decide că candidata corespunde criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, promovează evaluarea.

V. Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art.14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, candidata are dreptul să conteste decizia Comisiei în termen de 5 zile de la recepționarea deciziei.

Conform art.13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, această decizie este transmisă prin e-mail candidatei și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau a concursului, care în speță este Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care candidata, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii într-o formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatei, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web în cazul în care candidata nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de toți membrii Comisiei.

Întocmită în engleză și tradusă în limba română.

Semnătură:

Herman von HEBEL
Președintele Comisiei